Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100770

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №330-С від 27.04.2023 р.
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця МОН України

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собакар Маргарита Вікторівна
2. Sobakar Margarita V

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 071

Назва наукової спеціальності: Облік і оподаткування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Облік і оподаткування

Дата захисту: 12-04-2023

Спеціальність за освітою: Облік і оподаткування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.055.031

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.75.73

Тема дисертації:

1. Облікова політика нематеріальних активів у системі управлінського обліку.

2. Accounting policy of intangible assets in the management accounting system.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню й розвитку теоретичних засад, розроблення методичного забезпечення та практичних рекомендацій з удосконалення формування облікової політики для відображення операцій з нематеріальними активами в системі управлінського обліку підприємства, що дозволить надавати системою обліку більш повну та об'єктивну інформацію про наявні нематеріальні активи для прийняття ефективних управлінських рішень та достеменного визначення вартості підприємства як бізнес-одиниці. У роботі уточнено зміст понять «нематеріальні активи» як об'єкт управлінського обліку та «внутрішньо генерований гудвіл»; розвинуто теоретико-методичні засади облікового відображення в системі управлінського обліку внутрішньо генерованого гудвілу в процесі поточної діяльності підприємства; розроблено методичний підхід до ідентифікації інформаційних ресурсів в якості об'єкту обліку у складі нематеріальних активів підприємства; удосконалено науково-теоретичний підхід до комплексної оцінки

сформованого внутрішньо генерованого гудвілу в процесі поточної діяльності підприємства; розроблено науково-практичний підхід до оцінки впливу формування гудвілу на інвестиційну привабливість підприємства із застосуванням методики канонічного аналізу. Перший розділ присвячено уточненню змісту понять «нематеріальні активи» та «внутрішньо генерований гудвіл» та розвитку науково-теоретичних засад формування елементів облікової політики нематеріальних активів в системі управлінського обліку. Надано пропозиції щодо вирішення проблеми обмеженого відображення нематеріальних активів в системі управлінського обліку та розширення кола ресурсів, що визнаються активами в системі обліку підприємства: за основний критерій визнання НА в системі управлінського обліку запропоновано можливість отримання економічних вигід, а критерій ідентифікації транспоновано в можливість виокремлення об'єкту з числа ресурсів підприємства. Другий розділ присвячено пропозиціям щодо вибору системи управління витратами на формування нематеріальних активів та гудвілу в системі управлінського обліку та розробці процедури оцінки додаткових економічних вигід з позицій внутрішньо генерованого гудвілу. Обґрунтовано необхідність оцінки внутрішнього гудвілу з позицій факторів-елементів для ідентифікації джерел зростання вартості підприємства; проаналізовано існуючі підходи до оцінки гудвілу, які розкрито в нормативних актах та науковій літературі та які формують два основні напрями: бухгалтерський та експертний; визначено можливості застосування кожного з підходів для забезпечення отримання об'єктивних результатів оцінки складових ВГГ в процесі поточної діяльності; виділено основні підходи, що можуть бути застосовані щодо оцінки внутрішнього гудвілу, та зазначено необхідність комплексного застосування розрахункових та емпіричних методів оцінки. Запропоновано підхід до аналізу взаємозв'язку гудвілу з формуванням інвестиційної привабливості суб'єкту господарювання на основі методу канонічного моделювання для забезпечення можливості управління вартістю підприємства; розроблено систему показників факторів впливу на гудвіл за основними його складовими та факторів формування інвестиційної привабливості підприємства. Третій розділ присвячено розробці методичного підходу до ідентифікації інформаційного ресурсу у складі нематеріальних активів, пропозиціям щодо капіталізації витрат у формі нематеріальних активів або гудвілу з формуванням інтелектуального капіталу в системі управлінського обліку, аналізу впливу формування гудвілу на привабливість та позиціонування підприємства, розвитку документального забезпечення управління нематеріальними активами підприємства. Удосконалено документальне забезпечення відображення операцій з нематеріальними активами та внутрішньо генерованим гудвілом в обліку та звітності; доповнено форми первинних документів щодо обліку об'єктів права інтелектуальної власності в складі НА для цілей первинного обліку. Запропоновано методику визначення загального (інтегрального) показника вартості внутрішньо генерованого гудвілу на основі комбінації методів переваги у прибутку, експертної оцінки та анкетування та в розрізі основних елементів ВГГ відповідно до джерел його формування. Удосконалено метод переваги у прибутку, запропонований НСО №4, введенням вагових коефіцієнтів впливу на прибуток та вартість бізнесу кожного елементу гудвілу; запропоновано процедуру анкетування для визначення даних показників. Науково-практичні положення дисертаційної роботи були впроваджені в діяльність підприємств: ТОВ «СХІДТЕХСЕРВІС» (довідка № 18 від 15.02.2022); ТОВ «ЕКОНОМ-СХІД» (довідка № 18 від 11.02.2022); ТОВ «СК ДЖОН ДІР ТЕХНОЛОГІЇ» (довідка № 1701-2 від 17.01.2022); ТОВ «СТРОНГ ЕНЕРДЖІ» (довідка № 2001-2 від 20.01.2022). Результати дослідження впроваджені в навчальний процес ХНЕУ ім. С. Кузнеця під час викладання дисциплін «Облік діяльності та управління витратами підприємств» та «Стратегічний облік та управлінський консалтинг» (довідка № 22/86-02-57 від 30.05.2022 р.).

2. The dissertation is devoted to the justification and development of theoretical foundations, the development of methodological support and practical recommendations for improving the formation of an accounting policy for reflecting transactions with intangible assets in the management accounting system of the enterprise, which will allow the accounting system to provide more complete and objective information about existing intangible assets for the adoption of effective management decisions and accurate determination of the value of the enterprise as a business unit. The work specifies the meaning of the concepts «intangible assets» as an object of management accounting and «internally generated goodwill»; developed the theoretical and methodological principles of

accounting reflection in the management accounting system of internally generated goodwill in the course of the current activity of the enterprise; a methodical approach to the identification of information resources as an object of accounting as part of the company's intangible assets has been developed; the scientific and theoretical approach to the comprehensive assessment of internally generated goodwill in the course of the company's current activity has been improved; a scientific and practical approach to assessing the impact of goodwill formation on the investment attractiveness of the enterprise using the canonical analysis method was developed. The first section is devoted to the clarification of the content of the concepts «intangible assets» and «internally generated goodwill» and the development of scientific and theoretical foundations of the formation of elements of the accounting policy of intangible assets in the management accounting system. Proposals have been made to solve the problem of the limited display of intangible assets in the management accounting system and to expand the range of resources recognized as assets in the enterprise accounting system: the main criterion for recognizing the IA in the management accounting system is the possibility of obtaining economic benefits, and the identification criterion is transposed into the possibility of separating object from among the company's resources. The second section is devoted to proposals for the selection of a management system for costs for the formation of intangible assets and goodwill in the management accounting system and the development of a procedure for assessing additional economic benefits from the positions of internally generated goodwill. The need to assess internal goodwill from the perspective of factors-elements to identify sources of growth in the value of the enterprise is substantiated; the existing approaches to the valuation of goodwill, which are disclosed in regulatory acts and scientific literature and which form two main directions. The third section is devoted to the development of a methodical approach to the identification of information resources in the composition of intangible assets, proposals for the capitalization of costs in the form of intangible assets or goodwill with the formation of intellectual capital in the management accounting system, analysis of the impact of the formation goodwill on the attractiveness and positioning of the enterprise, the development of documentary support for the management of intangible assets of the enterprise. Improved documentation of transactions with intangible assets and internally generated goodwill in accounting and reporting; the forms of primary documents regarding the accounting of objects of intellectual property rights as part of the IA for the purposes of primary accounting have been supplemented. An approach to the analysis of the relationship between goodwill and the formation of the investment attractiveness of a business entity based on the method of canonical modeling is proposed to ensure the possibility of managing the cost of the enterprise; a system of indicators of factors affecting goodwill by its main components and factors of forming the investment attractiveness of the enterprise was developed. Modeling of the relationship between indicators for assessing the attractiveness of an enterprise for investment and each group of factors influencing the formation of IGG was carried out on the example of enterprises in the field of mechanical engineering. The scientific and practical provisions of the dissertation work were implemented in the activities of enterprises, in particular: «SKHIDTECHSERVICE» LLC (No. 18 dated 15.02.2022); «ECONOM-SKHID» LLC (No. 18 dated 11.02.2022); «JOHN DEER TECHNOLOGY» LLC (No. 1701-2 dated 17.01.2022); «STRONG ENERGY» LLC (No. 2001-2 dated 20.01.2022). The results of the research are implemented in the educational process of Simon Kuznets KNUE during the teaching of the disciplines «Accounting of activities and cost management of enterprises» and «Strategic accounting and management consulting» (certificate No. 22/86-02-57 dated 30.05.2022).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лабунська С. В., Собакар М. В. Роль управлінського обліку в управлінні підприємством за слабкими сигналами. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2018. № 21. С. 116-123.
- Лабунська С. В., Собакар М. В. ЗВО як платформа для розробки інноваційного продукту: на прикладі удосконалення методичних підходів до управління витратами інноваційної діяльності підприємства. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. №3 (69). С. 145–152. DOI: https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-69-24.
- Лабунська С. В., Сєрікова Т. М., Собакар М. В. Підходи та методична основа обліку нематеріальних активів, згенерованих у криптовалюті. Проблеми економіки. 2021. №2(48). С. 225–235. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-225-235
- Labunska S., Sobakar M. Approaches to the formation of intangible resources based on the innovations introduction in the higher education system. Бізнес-інформ. 2021. №10. С. 81–90. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-81-90.
- Собакар М. В. Удосконалення підходів до ідентифікації нематеріальних активів в системі управлінського обліку підприємства. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2022. №1(105). С. 68–77. DOI: https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-1-9
- Лабунська С. В., Собакар М. В. Удосконалення підходу до оцінки взаємозв'язку показників впливу на внутрішньо генерований гудвіл та інвестиційну привабливість підприємства. Наукові інновації та передові технології. 2022. №8(10). С. 243–257. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8(10)-243-257.
- Лабунська С. В., Собакар М. В. Визнання внутрішньо генерованого гудвілу як ідентифікатора оцінки нематеріальних активів у системі управлінського обліку підприємства. Бізнес-інформ. 2022. №6. С. 64–77. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-64-77.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U103166

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лабунська Світлана Віталіївна

2. Svitlana V. Labunska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Легенчук Сергій Федорович
2. Sergii Legenchuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3975-1210

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єршова Наталія Юріївна
2. Natalia Y. Iershova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3544-3816

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безкоровайна Лідія Василівна

2. Lidiia Bezkorovaina

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0423-0626

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малярець Людмила Михайлівна

2. Ludmyla M. Malyarets

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1684-9805

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Пилипенко Андрій Анатолійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Пилипенко Андрій Анатолійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Близнюк Т. П.
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна